

عنوان مقاله:

جدل موسیقی و بیان در ترجمه شعر کلاسیک عربی به شعر کلاسیک فارسی

محل انتشار:

دوفصلنامه پژوهش های ترجمه در زبان و ادبیات عربی، دوره 11، شماره 25 (سال: 1400)

تعداد صفحات اصل مقاله: 31

نویسنده:

حسام حاج مومن - استادیار زبان و ادبیات عربی، دانشگاه علامه طباطبائی، تهران، ایران

خلاصه مقاله:

این مقاله با تمرکز بر ترجمه شعر کلاسیک عربی به شعر کلاسیک فارسی، تأثیرات متقابلی را بررسی می کند که در این نوع ترجمه میان ساخت بیانی و ساخت موسیقایی شعر جریان می یابد تا در نهایت محصول ترجمه، هم مضمون شعر عربی را منتقل کند و هم شکل شعری کلاسیک خود را شبیه سازی کند. پرسش ها از این قرارند که در این نوع ترجمه تعامل میان ساخت بیانی و ساخت موسیقایی شعر چه تأثیراتی بر رابطه محصول ترجمه با شعر اصلی دارد؟ و تعامل این دو ساخت به چه شکل هایی در محصول ترجمه نمود می یابد؟ از مطالعه مجموعه ای از ترجمه های موجود با روش تحلیلی- توصیفی، نتیجه گرفته می شود که در این نوع ترجمه، شعر فارسی به لحاظ ساخت موسیقایی، مستقل از شعر عربی پدید می آید؛ رعایت الزامات موسیقایی غالباً موجب می شود ساخت بیانی در شعر فارسی از ساخت بیانی شعر عربی فاصله بگیرد. همچنین گاه باعث می شود شعر فارسی در نحوه تنظیم سخن در قالب مصرع ها و بیت ها با شعر عربی متفاوت شود. رابطه شعر فارسی با شعر عربی به لحاظ ساخت بیانی در صورتی محقق می شود که تغییرهای بیانی در ترجمه در راستای انتقال مضمون های شعر عربی و قابل فهم باشند. این در حالی است که قافیه پردازی غالباً موجب تغییرهای بیانی در محصول ترجمه می شود. در نهایت سه گرایش غالب در این نوع ترجمه نشان داده می شود: بازآفرینی صوری، بازآفرینی پویا و بازآفرینی آزاد.

کلمات کلیدی:

ترجمه منظوم، شعر کلاسیک عربی، شعر کلاسیک فارسی، بیان شعر، موسیقی شعر

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1487409>

